

درگاه

اونش کونده برنشر اولنور

برنجی سنه : برنجی جلد

نومرو : ۶

۵ تموز ۳۳۷

بر سرگذشت

برکون، دوستلردن بری، بکا شو آشاغیده کی سرگذشتی نقل ایتدی :

«موسقو واده طلبه ایکن، معهود «مادمازهلر» دن بریله، یان یانه او طور مق مجبوریتی باشمه کادی... سنده بوتلری بیلیرسک یا؟ بو قادن، تهرهز اسمنده برلهلی ایدی. ایری یاری، چوق اسمر، بربرینه بیتشمش سیاه قاشلاری و باله یله بوتولش کی سرت بریوزی واردی.... مظلم کوزلرینک بهیمی منظره. سیله، قالدین بر باصو کی سسی، قاپا طورلری، خلاصه بر صایحی قادیته بکزه بن عضله لی وجودیله بی قورقون یوردی... طوان آراسنده او طور یوردی، اونک قاپسی بن کک قارشینده ییدی. پک انی خاطر. لیورم که، اونک، او طه سنده اولدینی بیلدیکم زمان اصلا قاپسی آجامد. فقط بو حالده اولدجه نادریدی. بعضاً اوکا مر دیونه، حاو لیده راست کایوردی، او وقت بکا خیاسز ویریتی کورون بر تبسمله کوردی. بر دفعه اونی سرخوش کوردی: کوزلری طونوق وئولکون؟ صارامشیدی. بالخاصه تبسمی ایکنجیدی... بکا :

— ای میسکز. مکتبلی افندی! — دیدی. اوکا قارشلی اولان نفرتمی زیاده لشدیرن بودالاجه بر تبسمله ده کولویوردی. بویه تصادفله و بو بوله النفا نلره یا قالا عامتی ایچون پک اعلا بو اودن چقا بیلیردم. فقط پنجره سندن کنیس بر منظره کورون مینی مینی براو طه جنم واردی... و بو سواق او قدر ساکنیدی که... تحمل اییدیوردی.

بدن بره کوزله بر صباح، یاتاغمک اوستنده سربلش، دارالفنونه کیمته مک ایچون معقول بر سبب آرا رکن... قانی آجیلور. وفا پیک آشیکنده شو خوشلاندیم تهرهز، قالدین صداسیله بکاسله نیور:
 صوکرا چوقدن بری بکلش صوک اثرلری آلمش بریاشنک محتاج اولدینی سکون ایله حاضر لاق ایچون «قوله ز دوفرانس» ده کی کرسی سینی ترک ایدره ک بجه مساعیسه قایاغه قرار ویرمش. بو خبری اولا غزتلر میده کی بر تلراف حواشدن آلدق. بالاخره کان یارس غزتلری بوغنی تأیید ایتدیله: امین که «درگاه» ک فارملری آراسنده «برغسون» له علاقه دار اولانلر بو خبره سوبه جکاردر. چونکه برغسون اوچ بو یوک اثرله «بن نهیم؟ بخله ماده آراسنده کی مناسبت ندر! بالذات عالم ندر؟» مسئله لرینی کندیته خاص حدسی اصولله جانلاندیردق صوکرا «ناصیل حرکت ایتمی ونه سو ملیم؟» سؤال لرینک جوابنه انتظار ایدن تقدیر کارلری بو انزوا حیاتنده اونو غایه جفی وعد اییدیور.

بر شیک ظهورینه امکان قالمشیدی. تکامل دینل شی دخی ماده نك معینتی دائره سنده حصوله کلن بو طاقم تغیرات ظاهره و شکایه دن عبارتدی. اولان و اولایله جک اولان شیلرک بیلنمه سی جهالتزک قصورلری ایدی. علمن تام اولسه ییدی ایسته دیکمز زمان حیاتک ماضی، حال واستقبالی بر خسوف و کسوف حادثاتی کی ساعتی ساعتته ودقیقه سی دقیقه سته کشف ایده یله جکدک. حیات دخی ماده کی قابل تحلیل وتعیین عناصردن مرکبدر بناء علیه حیاتک بوتون حادثه لرنده مادی دملرک اصولاری کافیدی. حیاتک ایچون کوروله جک هیچ بر جهتی یوقدی. هر شیه دیشاردن باقی و بوتون علمیزی آفاقیشدیرمک ممکنیدی. و بوتون بوتلری ماده عالنده مظفر اولان «ذکا» و «عقل» دن بکلهمی ایدک. ماده یه قابل ارجاع اولایان و یا هرکسک تجربه وادرا کنه کیرمه بن شیلر قبول اولمه ملیدی.

بوتون اسرار عالم قبل التجربه ویرلن بر حکم ایله ذکا نك حدودلرینه حبس ایدلشدی. آرتق ذکادن باشقه حق تنفس بخش ایدیلجه جک برملکه من یوقدی. هنوز اعظمی جهدی صرف ایتهمش اولان بو کونکی ذکا یه بو سلطنتک ویرله سی هب بشریتک عطالته اولان میلندن ایلری کلدیکنک کیمسه فرقتده دکادی. برغسون، ایسته بو عطالته صارصدی؛ و بوتون روحی جهد و فعالیتده دعوت ایتدی برغسون هر یارایچی ده اکی، یارایچی اولان حیاتک آتقی یارایچی بر ملکه ایله تعقیب وادراک اولته یله جکی سزدی و بوکا «حدس» دیدی. «ابداع» فردی و شخصی بر قابلیت اولدینی کی «حدس» ملکه سینه صاحب اولاق واونی موفقیتله قوللاقی دخی شیمیدی یه قادار یالکنز داهیلرک کاری ایدی. حال بو که برغسون بشریتی تعالی و مستعد اولدیمز اعظمی جهدی استحصال ایتدیرمک ایچون یارایچی تلقینله هیجری یارایچی بر فعالیتده دعوت ایدیور. بالطبع بو یارایچیلغه هرکس آتقی کندی و سوسی دائره سنده اشتراک ایده یله جکدر. بیام دقت اییدیور می بز؟ بشریتک بوتون تاریخی انسانک دائما اصغری جهده تمایل ایدره ک چانیشمقدن و فقط یه عینی تاریخ، انسانلرک «برملوق مبدع» اولدینی کوستریور. ایسته برغسون بو عطالتمزی صارصه رقی بزى ده بو یوک جهدره ووصف فارغز اولان ابداعی حیاته چاغیریور. برغسونده علم منکرلکی کورنلر اونی هیچ آکلامایانلردر. برغسون، بالعمکس علمنک تمامیتی تأمین ایتک ایچون اولانجه وسیع و طاقتمزی صرف ایتمه لازم کلاچکی و بو بو یوک ایشی باشارمه بو کونکی ذکا سوبه و تاقیسنک باشلی باشه کفایت ایده میه جکینی و آتقی حدسی بر فلسفه نك یارایچی حیاتی تعقیب ایدره ک علمی اتمام ایده یله جکی سولیور. بوتون متفکر عالمی علاقه دار ایدن بوجهان فیلسوفی قرق سنه لک تدریس حیاتندن

— ای میسکز، مکتبلی افندی!

— نه ایستورسکز؟ دیبه سوردم. صیقیتلی چهره سنده یالواران و هیچده اوکا یاقیشیان بر افاده کوردی.

— سزدن بر شی رجا ایتمک کلدیم... بنم ایچون بر یارچه زحمته قاتلانکز.

اوزامش، صوصیور و دوشون یوردی: بر طوزاق ایدیه دوزنم صفو نه قارش بر سو قصد! متین اول، ژه غور!

— مملکتته بر مکتوب کونده رمک ایجاب ایتدی ده... بونی سوبلرکن حلیم، رجا کار و قورقاق بر طوری یواردی.

های شیطان جانی آلاسی، ایش چیقیدی. قاقدم، ماصیه او طوروب قلی آلدیم:

— شورایه کیک، او طورک و سوبله یکه. هاء شوبله. مکتوب کیمه؟ دیدیم.

— وار شووا یولنده، سوهن جیانی ده، موسیو یوله سلاس قاشیوت...

— نه یازاجز؟... اونی سوبله ییک...

— عزیزم بولهس... مینی مینی قلم... بنم وفا کار سوکیم... حضرت مریم سنی حایه ایتسین! بنم آتون قلیلم، سندن اوزاق ایکن صیقیلان محزون کووه رجینکک، تهرهزیکه، بو قادار اوزون زماندن بری نیچون مکتوب یازمیورسکز؟...

آز قالدی بر قهقهه قوباراجقده. «محزون کووه رجین» دیدیکی بر تروتمش بش ساتم بونده، اون بش کیلو آغیرلنده بر بومروق صاحبی و او قادار سیم سیاه یوزلی ایدی که صانکه بوتون عمرنده بر کره بیقاعسزین اوجاق سو پورمکله وقت کچرمش! ای کوتو دوام ایتدم اوکا سوردم:

— بو، بولهست کیم؟ [۱]

— بولهس، مکتبلی افندی. بولهس، بنم نشانلیم...

— نشانلی کز!؟

— بو قادار حیرت ایدیلجه نه وار؟ بر نشانلیم اولسی حقم دکلی، مادام که برکنج قیزم؟...

بر نشانلی، اوده... برکنج قیز؟! نه دوشو. نیورسکز؟

— نیچون اولماسین؟ هر شی قابل... اوزون زماندن بری نشانلی کیزی؟

— آلتی سنه در...

هروها! بویه لجه مکتوبی یازدی. او قادار مشفق و او قادار عاشق ایدی که، اگر بو مکتوب تهره زدن باشقه برندن، برازداها کوچو کندن اولش اولسه ییدی، مع المنونیه بولهسک برنده اولاق ایستردم.

— بو خد متکزدن دولای بوتون روحله سزه

[۱] کله او یونی. بولهست روسجه (خسته)

— بك اعلا - يارا انمش بر سسله سولندي -
 بوسه يوق ! - چيون اولديني آكلامش كي قولارني
 قالدبردي - بر دانه اولسني چوق ايستبوردم ...
 بنده ديكرلري كي بر قادين دكلى م ؟ بن بك اي
 بيلبوردم كه ... اوكا يازاركن كيسه يه بر كوتوك
 بامبورم ، دكلى ؟ ... ايسته سز بولس ايچون بر
 مكنوب يازديكر . وينده اونى اوقوسون ديه بر
 ديكرينه ويردم . واونوركن ديكهدم ، واوزمان
 ديدم كه بولس موجوددر ! ايستدم كه بولس ده
 تهرزه ... يني بكا يازسين . اكر بكا بوكا بكره
 بر مكنوب يازيلير واونورسره اوزمان وجودينه
 ايناناجم . وحيات بن ايچون داهدا قولاي اولاجي .
 ... اوت ... شيطان جامي آلسين ... بوكوندن
 صوكرا منتظماً هفته ده ايكي دفعه بولسه و بولس دن
 تهرزه جوابلر يازدم . باخسانه جوابلره اعتنا
 ايديبوردم ... اونلري ديكايور ، و يوكسك سسله ،
 باصوبه بكره بن صداسيله آغليردري . بوخيل بولسك
 كتوبلرله دوكدرديكيم ياشلر ايچون چورابلرمك ،
 كوملكلرمك ، بوتون اشبارلك اوقاف تفك دليكرلري
 بامبوردي . بو وقعه دن اوچ آي صوكرا - سيني
 بيلبورم - حبسه قوندي ، شيمدي ، شهبه - بركه
 توشلدر .

دوسم جيفاره سنك كولني اوفله دي ، ودالفين ،
 كوك يوزينه باقهرق علاوه ايتدي :

محقق كه ، انسان آجي طاندغه شفقت اولان
 اشتياق داهدا حرازله نير . بوني ، آرتيق كهينه مش
 اولان فضيلتله بورونمش ، يكديكرمه لاغظيلكار مارك
 وبردكي بر اطمنان وكفايت غازه سي آرسندن باقان
 بزلر ، آكلامبورز .

بوندن ده بك بودالاجه و بك ظلم برشي چيقيور ،
 ديورزكه : دوشكونلر ... پكي اما ، بونلر كيملردر ؟
 هرشيدن اول بر طاقم انسانلر : بركنك عيني كيكي ،
 قاني ، آني وسينيري اولان آداملر . بو ، عصرلردن
 بري بزه ، هرگون ، اوصانغ ويره چك بر صورتده
 تكرارلاندی دوردي . بزه ديكايورز . نه عبت
 شي ، ياري ! عجب انسانلر بوقادار يوكسك سسله
 سولين حسياتي چوق ديكهديكرايچون عاميله صاغيري
 اولدق ؟ حقيقتده ، بز ، كنديزده دوشكون ، همده
 يوز بيك كره دوشكونز . هر نوع شهبه لر كر دانه ،
 كندى قفالىزله سينيرلرنگ ، اي آدام كورونك
 رياكارلغي بزم قادار بيلمه ين ، بزدن داهدا آز حيله كار
 انسانلر قفالىزله وسينيرلر نه تقوى قناعتده يز ويز
 بو كر دابلر ايجه دوشكونز . فقط ... بوقاداري
 كافي . بوقادار اسكي بر شي كه انسان بحث ايتكدن
 اوتانبور . بو ، چوق اسكي ... چوق كهينه برشي ... !

ما قسم غوركي

مسئول مدبري : فصطفى نهاد

بره بر آل حركتيله ، اولديني يردنه قابيه دوعري
 دوندي و كيتدي .
 اوراده ، قلمك اوستنده بك فنا برحاله قالد .
 قابيسنه خيزله قانديني دويدم ، شهبه سز چاقين
 قيرمش ايدى ... دوشوندم وقرار ويردم كه اوله سته
 كيده چك ، اوني اوله سته كيره رك بوتون ايستكارني
 يازاچدم .

اوله سته كيريورم ، مامه سنك ياننده اوطورمش
 ديرسكارني دايامش باشي اللري آره سته كوردم .
 — ديكاييك ، — ديدم .

... ايسته ، هر وقت ، نهمان بو حكايني
 آكلاتير ووراسنه كيرسهم ، داغما سرسم بر حالده
 بولونورم ... بودالاق ! اوت ...

— ديكاييك ، — ديدم .
 بندن فيرلاي . اوستمه دوعرو كوزلري
 بارليهرق يورودي . والارني اوموزلريك اوستنه
 قويهق ميرلداغنه باشلادی ... داهدا دوعريسي باصو
 سسله ويزلداغنه باشلادی :

— بك اعلا ، بوندن نه چيقار ؟ تمام بويله .
 هيچ ، بولس اسمنده هيچ بر كيسه يوق ...
 تهرزه اسمنده ده يوق ! بوندن سزمنه ! كاغداوستنه
 قلمكزله برشيلر قارالاي ويرمك چوق زحمتي اوله يه ؟
 اعلا ؟ وبويله جه اوقادار صفوت ويزلك صرافيلسكزكه !
 هيچ بر بولس ، هيچ بر تهرزه يوق . يالكر بن
 وارم ! بك اعلا بوندن نه چيقار ؟
 بويله قبولدن سرسياه شمش :

— مساعده ايديكز - ديدم - نهدن بيمت
 ايديبورسكز ؟ ... بولس يوقى ؟
 — خاير ، يوق . نه اولور ؟
 — يا تهرزه ، اودمي يوق ؟
 — تهرزه ده يوق . تهرزه ، يالكر بن .

هيچ برشي آكلامبورم ، اوني داهالاي كورمك
 ايچون كوزلري آچدم . وايكيزدن هانكيزك عقتي
 غائب ايتديكي آكلامغه چالشم . مامه يه دوندي ،
 بر لحظه اوراي قاريشيدري ، تكرار بكا دوعري
 كلدی ويارانش بر طوره :

— اكر بولسه مكنوب يازمق سزك ايچون
 بوقادار اذيتلي ايسه ، ايسته مكنوبكز آليكر ! البت
 يازاچ باشقه لري بولونور ...
 بولسك مكنوبني المده كوردم . ايسته ، تحف
 بر قادين !

... تهرزه ، بني ديكاييك ، بونك معناسي نهدر ؟
 سزه مكنوب يازديتم حالده اوني كوندرمه مشكز ،
 بويله اولونجه باشقه لره چيون يازديراجسكز ؟
 — نرهه !

— جام ، ايسته ، بولسه ؟ .
 — اي ، يوق اولونجه ...
 قلعيا برشي آكلامبورم . بوتون بو وقعه ايله
 آلاي ايتكدن و دفع اولوب ايتكدن باشقه بايله چي
 برشي يوقدي . فقط ايضاحات ويردي .

تشكر ايدرم . - ديه بني سلاملادی - بلكه نمده
 سزه بر خدتم دوقوناييلير ؟
 — اوح ، چوق تشكر ايدرم .

— بلكه بيرتيق بر كوملك ويا دونكز واردر ؟
 بو انكلك كه مش قبل مستحانه سنك يوزمي آتش
 ايچنده قويدني حس ايديبوردم ، وخدمتليته احتياج
 اولديني اوله سته قطعي برسانله آكلاتم .
 كيتدي .

اون بش كون قادار بر زمان كچدی ... بر اقسام
 پخره نك ياننده دوريبور و اصيلق چايوردم . دوشونجه
 لرعي كندمدن آيرمي چاره لرني دوشونوبوردم ،
 جان صيقتينيسي ئوستمه چوكش ، بك فنا ، ديشاري
 چيحق ايچون بريستك اويانديرميان بر هوا واردی .
 وجان صيقتينيسدن ، بك اي خاطر ليورمكه ، كندى
 كندمي تحليه قوبولشدم . بوده اوله سته صيقي
 ايدى . فقط باشقه برشيله مشغولني دهنمه شدم .
 قاي آچليور - الحمد لله ! بركان وار ...

— مكنوبل افندي ، عجله برايكرز يوق يا ؟
 تهرزه ! واي ...
 — خاير ... نه خبر ؟
 — افنديدن بر مكنوب داهدا يازمسي رجا
 ايدم جكدمده ...

— هاي هاي بولسه مي ؟
 — خاير ، بوسفر ، اوندن ...
 — ناصيل ... ؟

— اوح ، نه بودالام ، سولك ايستديكم
 بو دكل افندم ، عفو ايدرسكز ! بوسفر احتياجي
 اولان بن دكل ، فقط آرقاداشلرمدن بري ... بر
 ارلك ... يازي يازمق بيلبور ... اوده بن كي
 نشانلي ... تهرزه ... او حالده افندي بوئونه كي تهرزه
 بر مكنوب يازاچي ؟

اوكا باقوردم ، - بيلمنز نهدن ، ايري چهره سي
 متيسج ، بارملري تيره يور ، وبوكليوردی - مسئله يي
 كشفه باشلادم .

— سزه سويله به چكم بودر ، مادام - ديدم -
 نه بولس اسمنده بر كيسه وار ، نه ده تهرزه ...
 بوتون بونلر آلاي . بيله بايله چي هيچ بر ايشكز
 بوقدر . سزكله بر رابطه تأسيسه كلنجه اوني ايسته ميورم ...
 آكلاديكز مي ؟

ضربه دن ئوركش كيدي . وضعيتي غيب ايتدي ،
 اولديني برده سالاندی ، ايري دوداقلرني برش
 سولك ايستركي ، كولونچ بر طرزه اويشامنه
 باشلادی . فقط برشي سويلدی . نه اولاجني بكيوردم .
 اونك بن فضيلته قارشو بر سوء قصدده بونك چغندن
 شهبه لملكه بر بارجه ياكليدني كوريور وحس
 ايديبوردم . بو حالده ايشك ايچنده ديكر بر مسئله
 واردی .

— مكنوبل افندي ، - ديه باشلادی وبردن